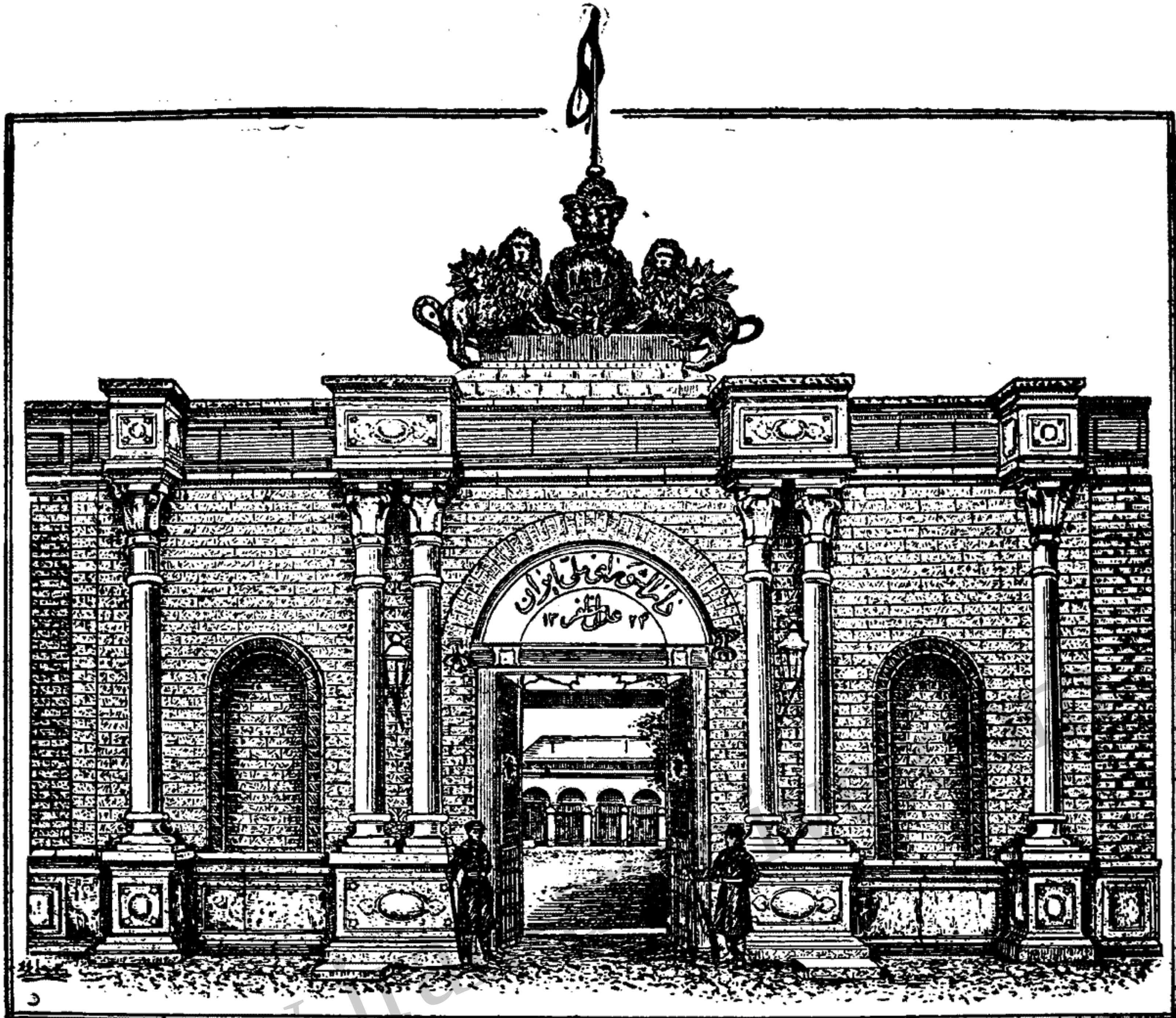

دوره هفتم تقنینیه

مذاکرات مجلس

شماره

۶۰

جلسه

۶۰

تاریخ تأسیس آذر

۱۳۰۵

جلسه پنجشنبه ۲۱

امرداد ماه ۱۳۰۸

مطابق ۱۶ شهر ربیع الاول

۱۳۴۸

مندرجات

فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی

خواهد بود

پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود

مطبعة مجلس

قیمت اشراك

داخله ایران سالیانه ده تومان

خارجه « دوازده تومان

قیمت تک شماره

یک قران

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس پنجشنبه ۳۱ مرداد ماه ۱۳۰۸ * (۱۶ ربیع الاول ۱۳۴۸)

فهرست مذاکرات

(۱) تصویب صورت مجلس	کمک مالی دولت و امتیاز فارغ التحصیلان مدرسه مزبوره و تصویب فوریت .
(۲) تقدیم لایحه تجدید کفترات طبیبه مریمخانه نسوان و استرداد لایحه تلفیح آبله برای تجدید نظر از طرف آقای وزیر داخله	(۵) شور دوم خبر کمیسیون قوانین عدلیه راجع بلائحه تابعیت
(۳) تصویب مرخصی آقایان افسر - سبزواری - مجد ضیائی - رهبری - وهاب زاده و حاج امین تربتی	(۶) اقتراح برای شرفیابی و تبریک عبد مولود حضرت خنمی مرتبت بحضور همایونی
(۴) تقدیم لایحه برای بقاء دارالمعلمین و تکمیل آن بوسیله	(۷) ختم جلسه و تعیین موقع و دستور جلسه بعد

مجلس یکساعت و سه ربع قبل از ظهر برباست آقای دادگر تشکیل گردید

(۱) تصویب صورت مجلس

صورت مجلس پنجشنبه ۲۴ مرداد ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند * *

* عین مذاکرات مشروح شصتمین جلسه از دوره هفتم تقنینیه باستثناء مذاکرات قبل از دستور (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵) دایره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

* اسامی غائبین که در ضمن صورت مجلس خوانده شده : غائبین با اجازه - آقایان : نجومی - عبدالحسین خان دیبا - زوار - آشتیانی - امیر دولتشاهی - فرخی - فولادوند - آصف - اسدی - فرشی - احتشام زاده - ارستانی - طباطبائی وکیل - حاج میرزا سید محمود - بیات - ارباب کیخسرو .

غائبین بی اجازه : آقایان : مجد ضیائی - رهبری - وهاب زاده - افخمی - میرزا حسن خان وثوق - دکتر طاهری - یور محسن - افسر - بوشهری - اعظم زنگنه - آقا زاده سبزواری - دبستانی - رحیم زاده - قوام - حاج رحیم آقا - میرزا ابوالفضل - مهدوی - امیر تیمور - حاج حسین آقا مهدوی - شیخ علی مدرس - حاج حسن آقا ملک - حاج غلامحسین ملک - تیمور تاش -

دیر آمده بی اجازه - آقای شریعت زاده

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - قبل از دستور

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - قبل از دستور

رئیس - آقای روحی

روحی - قبل از دستور

رئیس - آقای دولتشاهی

دولتشاهی - عرضی ندارم

رئیس - آقای طهرانی

طهرانی - عرضی ندارم

رئیس - آقای خطیبی

خطیبی - آقای امیر اشرف در جلسه گذشته بتوسط

بنده اجازه مرخصی خواسته بودند و در کمیسیون عرایض هم تصویب شده چون در صورت مجلس بدون اجازه نوشته شده است مقرر فرمائید تصحیح شود.

رئیس - اصلاح میشود آقای دشتی

دشتی - عرضی ندارم

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست

(گفتند خبر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد.

۴۲) تقدیم لایحه تمدید کتترات طبیبه مرخصخانه

نسوان و استرداد لایحه تلقیح آبله برای تجدید

نظر از طرف آقای وزیر داخله

وزیر داخله - آقایان محترم مسبوق هستند که چندی

قبل يك لایحه تقدیم شد راجع بتلقیح اجباری آبله

و چون حالا يك تجدید نظری در آن لایحه لازم شده است

تقاضا میکنم از دستور خارج شود و بوزارت داخله ارجع شود. اینهم يك لایحه است راجع به تمدید کتترات دکتر بن طبیبه مرخصخانه نسوان تقدیم میکنم

۴۳) تصویب مرخصی آقایان افسر - سبزواری -

مجد ضیائی - رهبری - وهاب زاده - حاج امین -

رئیس - چند فقره خبر مرخصی از کمیسیون عرایض رسیده است قرائت میشود

(بمضمون آنی قرائت شد)

آقای افسر نماینده محترم بواسطه کسالت تقاضای ۲۵ روز مرخصی از ۱۷ مرداد نموده اند کمیسیون بتصویب مرخصی نماینده محترم موافقت نموده و خبر آنرا تقدیم میدارد

رئیس - آقای عدل

عدل - موافقم

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - موافقم

رئیس - مخالفی نیست؟

(بعضی گفتند خبر)

رئیس - رأی گرفته میشود بمرخصی آقای افسر آقایان

موافقین قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. خبر دیگر

(بشرح مرقوم قرائت شد)

آقای آقا زاده سبزواری نماینده محترم بواسطه عارضه کسالت تقاضای ۴۰ روز مرخصی از تاریخ ۱۷ مرداد نموده اند کمیسیون بمرخصی معزی له موافق و اینك خبر آنرا تقدیم میدارد

رئیس - آقای روحی

روحی - موافقم

رئیس - آقای عدل

عدل - موافقم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - عرض میشود در آن سابقه هم بنده

مخالف بودم نوبه به بنده نرسید. بارها عرض کردم مخالفت بنده بمرخصی ها نیست حتی بمجلس از اکثریت نیفتد هر کس مرخصی بخواند بنده بول موافقم اما اینك شرط که این وجوهی که بعنوان حقوق بدو داده میشود این را تخصیص بیک مصرف خیری بدهد تخصیص ببقرا بدهد تخصیص بیک مرخصخانه بدهد تخصیص بیک مصارف عام المنفعه بدهد چون عقیده دارم که کارهای این مجلس باید سرمشق دیگران باشد باین ملاحظه عقیده دارم که در مجلس ابتدا اجرت بدون حق داده نشود مگر اینکه بیک مصرف خیری تخصیص داده شود مخالفت بنده روی این زمینه است و الا بمرخصی ها و بخصوص با اشخاص ابدأ مخالفتی ندارم.

رئیس - آقای خطیبی

خطیبی - آقای فیروز آبادی بطور کلی تصمیم گرفته اند که بمرخصی ها بیکه میآید بمجلس مخالفت کنند و بیشتر مخالفتشان روی حقوق است البته کمیسیون عرایض هم نظر بمأموریتی که از طرف مجلس دارد بمرخصی هائی که آقایان تقاضا میکنند رسیدگی میکند خبر او را هم مجبور است تقدیم بکند و کمیسیون هم حق این را ندارد که راجع بحقوق اشخاص مداخله بکند اشخاصی هستند که میخواهند از حقوقشان صرف نظر کنند ما که در اشخاصی هستیم که میخواهند صرف نظر کنند ما که در این قسمتها اجازه از طرف مردم نداریم خوب است آقا هم يك قدری بعد از این از مخالفت خود داری بفرمائید که دیگر وقت مجلس بیش از این تلف نشود.

رئیس - موافقین با مدلول راپرت قیام فرمایند

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد.

(خبر مرخصی آقای مجد ضیائی بشرح ذیل قرائت شد)

آقای مجد ضیائی نماینده محترم بواسطه مصیبت وارده و گرفتاری مریض دارای يك ماه مرخصی از تاریخ ۱۷ مرداد تقاضا نموده اند کمیسیون بتصویب مرخصی ایشان موافقت نموده و اینك خبر آنرا تقدیم میدارد

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - موافقم

رئیس - آقای وثوق

سید مرتضی وثوق - موافقم

رئیس - مخالفی نیست؟ (ظہاری شد) رأی گرفته

میشود بمرخصی آقای مجد ضیائی آقایان موافقین قیام فرمایند (اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد.

(راپرت دیگر راجع بمرخصی آقای حاج آقا حسین رهبری باین نحو قرائت شد)

آقای حاج آقا حسین رهبری نماینده محترم بواسطه ادامه کسالت تقاضای ۲۵ روز مرخصی از تاریخ ۱۷ مرداد نموده کمیسیون بمرخصی معزی الیه موافق و اینك خبر آنرا تقدیم میدارد

رئیس - آقای ضیاء

ضیاء - موافقم

رئیس - آقای وثوق

وثوق - موافقم

رئیس - مخالفی ندارد. آقایان موافقین قیام فرمایند

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. خبر دیگر

(باین مضمون خوانده شد)

آقای حاج تقی آقا وهاب زاده نماینده محترم بواسطه کسالت تقاضای يك ماه مرخصی از تاریخ ۱۷ مرداد

نموده اند - کمیسیون بامرخصی ایشان موافق و اینک خبر آنرا تقدیم میدارد -

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده عرض کردم آن نظریه خود را تعقیب میکنم اگر چه مورد ملامت واقع شوم بنده عقیده ندارم کار نکرده اجرت گرفته شود و این عرض را بازنده ام مکرر میکنم و عقیده دارم مجلس باید سرمشق دیگران در خارج باشد باین ترتیب عقیده ندارم و این حقوق را اگر حق باشد ملت در مقابل خدمت میدهد در خلاف نظریه ملت است مگر اینکه تخصیص بدهند بیک مصرف خیری بنده هر چه انتظار میکشم که حقوقشان را تماماً با نصف یا ثلث آنرا تخصیص بیک مصرف خیری بدهند ندیده چطور همه این آقایان مریض میشوند و ملک صحیح است و باید پولش را بدهد خوب این حقوق را بیک اندازه اش را بدهند بجهت يك مریضخانه بجهت يك مصرف عام المنفعه همه اش میآید و تند تند تصویب میشود و بنده هم مورد تنقید و ملامت واقع میشوم

رئیس - آقای دشتی

دشتی - بنده يك تذکری را باید عرض کنم و آن این است که مجلس باید يك تکلیفی برای امر مرخصی پیدا کند و این اصل را لغو کند که مرخصی داده نشود و الا وقتی که قوانین داخلی مجلس مرخصی را جایز دانسته است یعنی وقتی که اشخاص يك معاذیری دارند و معاذیر آنها موجه و قانونی باشد مجلس باید بانه مرخصی بدهد این قانون را باید رعایت کرد مگر اینکه لغو شود حضرتعالی این قانون را لغو بفرمائید نه ملاحظه بفرمائید فلانکس یولدار است حقوق نباید بگیرد پس باید يك قانونی بیاورد بمجلس که آقایانی که پول دارند نباید حقوق بگیرند وقتی که يك چنین قانونی را تصویب کردید البته آنوقت نباید حقوق بگیرند و الا باین اعتراض شما چون فعلاً وجهه قانونی ندارد نباید ترتیب اثر داد. هر

ذیل را تقدیم نموده تقاضا دارد تصویب فرمایند از هذمه السنه ۱۳۰۸ بموقع اجرا گذارده شود

ماده ۱ - وزارت معارف مکلف است هر ساله جهت تکمیل فن تعلیم و تربیت اعتبار کمک خرج تحصیل لا نقل بانزده نفر محصل در دارالمعلمین عالی در بودجه سنوایی وزارت معارف منظور بدارد

ماده ۲ - اعطاء کمک خرج موکول بشرايط ذیل است .
۱ - عدم بضاعت محصلین .

۲ - حق سبقت برای کسانی است که معدل نمرات امتحانات نهائی آنها در دوره کامل متوسطه بیشتر باشد در صورت تساوی نمرات بقرعه انتخاب خواهند شد
ماده ۳ - محصلینی که دوره تحصیلات دارالمعلمین عالی را بپایان رسانیده و بآخذ دیپلم لیسانس نایل شده اند ممکن است بدون امتحان مسابقه برای تکمیل فن تعلیم و تربیت بدون رعایت فقره (ب) از ماده (۲) قانون اول خرداد بخارجه اعزام میشوند .

ماده ۴ - دارندگان دیپلم لیسانس مدرسه دارالمعلمین عالی مشمول مواد ۶۶ و ۶۷ و ۷۳ قانون استخدام کشوری نخواهند بود و دولت مجاز است فارغ التحصیلهاي آن مدرسه را که بآخذ دیپلم لیسانس نایل آمده بدون طی خدمت ابتدائی بارتبه چهار اداری در خدمت معامی بپذیرد و بارتبه شش اداری آنها را پس از توقف دوسال در يك رتبه برتبه بالاتر ارتقاء دهد .

ماده ۵ - وزارت معارف مکلف است فارغ التحصیلهاي مدرسه دارالمعلمین عالی را در مدارس دولتی بخدمت معلمی استخدام نماید و چنانچه تا مدت شش ماه خدمتی بآنها رجوع نگردید میتوانند برای خود شغل دیگری تدارک نمایند ولی هرگاه بعداً تا مدت چهار سال استخدام آنها مورد احتیاج وزارت معارف واقع شد اخطار میشود و پس از سه ماه از تاریخ اخطار باید حاضر خدمت شوند در اینصورت اگر بلا فاصله خدمتی ارجاع نگردید دولت مکلف است مدام که خدمتی رجوع نکرده حقوق آنها را پرداخت نماید

ماده ۶ - وزارت معارف نظامنامه اجراء این قانون را تهیه نموده و مأمور باجراء آن نیز خواهد بود

از معلمین لایق قدر دانی نشده است با اینکه این شغل یکی از مهمترین مشاغل و محترم ترین مشاغل است در ممالك دنیا و ممالك حیثه اما متأسفانه در مملکت ما آطورى که باید رعایت این مقام نشده بهمین دلیل اشخاص داو طلب کم است وزارت معارف برای تشویق این موضوع يك لایحه در تحت چند ماده تنظیم کرده است که بمقام منیع ریاست مجلس مقدس شورای ملی تقدیم میکنم و باقید يك فوریت تقاضای تصویب از حضور محترم آقایان دارم برای اینکه قبل از پانزدهم شهریور که افتتاح مدرسه دارالمعلمین است از تصویب مجلس گذشته باشد .

(لایحه فوق الذکر بشرح آتی قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی

نظر باینکه در این ایام در غالب بلاد ایران مدارس متوسطه کامل تأسیس گردیده است وزارت معارف برای تکمیل مدارس مذکور محتاج بمعلمینی است که تحصیلات عالی را بپایان رسانیده و در شعب مختلفه علوم و ریاضیات و ادبیات دارای معلومات کافی بوده و در عین حال فن اصول تعلیم را نیز آموخته باشند برای حصول این مقصود در سنه ماضیه دارالمعلمین مرتبزی که يك مدرسه متوسطه بیش نبود توسعه یافته و باستخدام معلمین عالی مقام تحصیلات آن در حدود مدارس عالییه قرار گرفته است باین نیت که از فارغ التحصیلهاي آن مدرسه برای خدمت تعلیم و تربیت استفاده شود ولی از طرف دیگر چون نسبت بفن شریف تعلیم محصلین مدارس کمتر اقبال و توجه دارند و مخصوصاً با آنکه سالیانه از هر جهت قریب دویست نفر محصل بارو با رهسپار میشوند همگی همت خود را بشرکت در مسابقه برای اعزام بخارجه معطوف میدارند و در نتیجه برای مدرسه دارالمعلمین بقدری که کفاف احتیاجات تعلیمات متوسطه مملکت را بنماید شاگرد باقی نمیمانند - وزارت معارف لازم میدانند برای فارغ التحصیلهاي آن مدرسه حقوق و امتیازاتی قائل شود تا بدین وسیله آنانرا بخدمت معلمی تشویق کرده و بتواند بقدر حاجت معلم کافی برای مدارس متوسطه تربیت کند علیهذا مواد

حرفی که گفته میشود باید جنبه قانونی و عقلی داشته باشد بصرف اینکه فلانکس پول دارد نمیشود ابراد کرد چرا مریضخانه نمیسازد يك اشخاصی ما داریم در ایران که دارای صدها هزار تومان دارائی هستند مریضخانه هم نمیسازند مگر اینکه شما يك قوانینی وضع کنید و يك لایحه تقدیم مجلس کنید که بعد از این مجلس بکسی مرخصی ندهد آنوقت تکلیف معلوم میشود هم حضرتعالی راحت میشود هم ما .

رئیس - موافقین با مدلول رایورت قیام فرمایند

(جمع بر خاستند)

رئیس - تأمل بفرمائید (برای تعداد رأی دهندگان)

تصویب شد .

(خبر دیگر راجع بمرخصی شش روزه آقای

حاج امین بمضمون ذیل قرائت شد)

آقای بزرگ نیا نماینده محترم از طرف آقای حاج علی اکبر امین نماینده محترم تربت تقاضای شش روز مرخصی از ۱۷ مرداد برای اشتغال بامور محلی نموده کمیسیون با تصویب مرخصی آقای حاج امین موافق و خبر آنرا تقدیم میدارد

رئیس - مخالفی نیست آقایان موافقین قیام فرمایند

(جمع کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد - آقای معاون وزارت معارف

تقدیم لایحه برای بقاء دارالمعلمین و تکمیل آن بوسیله کمک مالی دولت و امتیاز فارغ التحصیلهاي مدرسه مزبور و تصویب فوریت آن

معاون وزارت معارف - برخاطر محترم آقایان

نمایندگان پوشیده نیست که اولین قدم برای اصلاح معارف تربیت معلمین لایق است (صحیح است) و باید عرض کنم با کمال تأسف اگر چه معلمینی که کاملاً لیاقت این مقام را داشته باشند کم هستند ولی متأسفانه آنقدری هم که داریم

رئیس - تقاضای فوریت میکنید؟

معاون وزارت معارف - بلی

رئیس - فوریت مطرح است. آقای اعتبار

اعتبار - بنده تصور کردم که آقای معاون وزارت

معارف تقاضای دو فوریت کردند این بود که اجازه خواستم برای اینکه عرض کنم بکمسیون برود ولی حالا که يك فوریتش تقاضا شده است نظری ندارم.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم.

رئیس - بفرمائید

آقا سید یعقوب - بنده این را عرض کنم اگرچه

از آقای وزیر عدلیه خجالت میکشم در دوره ششم که آن عدلیه و آن ترتیبات بود و همه توجه داشتیم که عدلیه اصلاح شود و کاملاً هم عقیده داشتیم آقای وزیر عدلیه حفظه الله تعالی این را مغتنم دانست و هی لایحه بقید فوریت آورد هی فوریت هی فوریت بقدری فوریت در لوایح گفته شد که گوش ما پر شد بقدری پر شد که اصل ماده نظامنامه داخلی از دست ما در رفت بعد از این اقدام آقای وزیر عدلیه که برای عدلیه نافع بود تمام وزراء این کار را سر مشق خودشان قرار دادند. وزیر داخله بود کدام وزیر بود که يك لایحه آورد و يك رتبه برای يك مأموری میخواست بقید فوریت. آقا این فوریت ندارد يك کسی را میخواهند مأمور فلانجا بکنند اگر چهار روز لایحه برود بکمسیون و برگردد کدام سیاست و اقتصاد ما از دست میرود کجای مملکت ما از بین میرود؟ این لایحه که آقای یاسائی مدافعتش بودید و از رتبه هفت برتبه هشت میخواستید ببرید و رئیس مالیه فارس شود اگر میرفت در کمسیون و يك شور میشد و بعد از چهار روز میآمد در مجلس چه میشد؟ مجلس که کاری ندارد منتظر است که از طرف قربن الشرف وزراء لایحه بیاید و برود در کمسیون و بعد از کمسیون بیاید به مجلس اگر فوریت نداشته باشد چه میشود؟

و با آمده است خدای تخواستہ و رئیس صحنه مملکتی میگوید اگر این پول را ندهید و با نصف بنسادر جنوب را خواهد گشت و میآید بخراسان؟ این طور که نیست با این ترتیب ماده نظامنامه از بین میرود فوریت برای مواقعی لازم است که لایحه دارای مقام عالی فوری باشد آنوقت که فوریت رویش میگذارند مکرر صحبت شده است که در دوره هفتم لوایح ما کم است کمیسیونها هم منتظرند که لوایح بیاید این لایحه را هم بگذارید دوشوری شود این لایحه شش ماده است رجوع بکمسیون داخله شود رجوع بکمسیون بودجه شود بکمسیون معارف بشود دوشوری بشود و تحت نظر واقع شود آنوقت بدست شما بیاید چنانچه الان خودتان هم تصدیق کنید بودجه را آوردیم در مجلس بقید دو فوریت گذرانیدیم حالا میگوئیم اعتبارات تجاوز کرده است مکرر بر همه شماها معلوم شده است خدا شاهد و گواه است که غرض هیچ وزارت خانه ندارم. ما باید مسائل را در تحت شور بیاوریم که هم وزراء قادر بر اجرای قوانین باشند و هم ماریسمان دستمان باشد آقا این لایحه پنج شش ماده است که خیلی مشکل است از آنطرف بنده حق میدهم که ما باید تهیه معلم کنیم برای مدارس در اینموقع که معالمن امتحان دادند حقیقه خجالت آور است و نباید بعد از این اینطور باشد معالمن باید بهتر شوند ولی معذرت فلسفه شور را از دست نباید داد بنده کاملاً با اصولش موافقم شاید در جزئیات عرضی داشته باشم ولی حالا که کاری نداریم بگذارید دو شوری باشد کمسیون معارف شور بکند بیاید در مجلس دو باره شور ثانی بشود در عرض يك هفته تمام میشود میآید بدست شما ما لایحه در مجلس نداریم کاری هم نداریم این است که با يك فوریتش مخالفم هر مسئله را هر قدر ما بیشتر درش شور کنیم هم برای وزراء بهتر است هم برای خودمان معاون وزارت معارف - فرمایشات نماینده محترم روی دو اصل بود اول روی این اصل بود که امور در مجلس شورای ملی تحت شور گذاشته شود بکمسیونها

مراجعه شود و از روی دقت این کار بشود در این باب باید تصدیق بفرمایند که آقایان وزراء و هیئت دولت خودشان کاملاً آشنا باصول شوروی هستند و کمال موافقت را با این نظریه نمایند محترم دارند در اینجا هم بنده کاملاً رعایت این نظریه را کرده ام قید يك فوریت را کردم که يك شور بشود و بکمسیون برود و مطالعه شود علتی که برای قضیه فوری ذکر کردند گمان میکنم اینجا تطبیق با مورد میشود برای اینکه امروز روز ۳۱ مرداد است و روز ۱۵ شهریور مدرسه دارالمعلمین باید افتتاح شود. و پنج شش روز قبل از افتتاح هم باید دفتر مدرسه باز شود برای داوطلبان. شاید نماینده محترم بگویند چرا زود تر بان فکر نیفتادید ولی لازم است عرض کنم با قضایائی که در جریان است تصدیق میفرمائید در همین موقع هم که توانسته ایم این کار را بکنیم بوظیفه خودمان عمل کرده ایم. ما برای اینکه این لایحه قبل از یازدهم شهریور از تصویب مجلس گذشته باشد تقاضای يك فوریت کرده ایم. این برای این است که مشاوره هم شده باشد و نظریه نمایندگان محترم هم تأمین بشود. با این تفصیل دیگر گمان نمیکنم محتاج باشد که بنده توضیح زیادهای عرض کنم.

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - بنده با تشویق معالمن و اینکه باید برای آنها يك مزایای خاصی قائل شویم مخالف نیستم و گمان میکنم همه آقایان نمایندگان محترم هم با این نظر موافقت که بالاخره باید در این مملکت برای معالمن هم يك فکری کرد و ما بیش از دولت علاقه داریم برای اینکه مکرر در فراکسیون گفته ایم و کراراً در پشت همین تریبون مذاکره شده در کمسیون هم گفته ایم که بالاخره برای معالمن باید يك فکری کرد چندین سال است که ما وزارت معارف داریم با این ترتیب هنوز

توانسته اند برای معالمن يك قانون استخدام بنویسند. بالاخره یکی از مشکلات این مملکت این است که معالمنی که در این مملکت معلم است از روی چه اصلی است يك معلم فاضل با سواد را بيك ده کوره میفرستند با ماهی بیست و پنج تومان حقوق ولی يك بی سوادى در طهران معلم است که نه امتحان داده و نه سابقه دارد هیچ مناطی در کار نیست بنده با این لایحه اساساً موافقم ولی از اینجای که ناقص است مخالفم چرا ناقص است؟ برای اینکه تکلیف سایر معالمن را معلوم نکرده که آنها باید دارای چه مزایائی باشند همینقدر گفتند کسانی که دیلم از دار المعلمین داشته باشند رتبه چهار حائز خواهند بود ولی تکلیف سایر معالمن معلوم نیست از چه قرار خواهد بود؟ آیا رعایت حال آنها را نباید کرد؟ آیا همه اش باید متوجه چهار تا مدرسه طهران بود؟ آیا بچه های این توده بسواد نباید به مدرسه بروند و تحصیل کنند آیا این ها سواد لازم ندارند؟ باید يك فکری کرد تمام دنیا مخصوصاً ممالک شرق توجه خودشان را بیشتر معطوف توده نموده اند و ما دو سه سال است معارف توده را ول کرده ایم و خورده مدارس در ولایات دارد منحل میشود و معارف ما رو بخرابی میرود. و ما مکرر این را پشت تریبون گفته ایم که معارف ما خراب است و بد شده درد بیدرمان این است که میگویند چطور خراب است؟ وقتی که خود دولت نمیتواند تشخیص بدهد که معارف چگونه خراب است این خودش يك بدبختی است ماها که مظهر مردم هستیم همیشه این حرف را میزنیم ولی چون ترتیب اثر نمیدهند مردم اعتراضاتشان را متوجه ما می کنند بالاخره بنده در این جا که دوتفر از آقایان وزراء هم حضور دارند عرض می کنم که هر تحمیل مالیاتی برای ملت بنام و برای معارف بشود ما قبول می کنیم بنده صریحاً این را عرض میکنم که هر تحمیل مالیاتی بنام معارف بر ملت بشود توده ایرانی قبول میکند زیرا همه شایق و طالب معارفند ولی آن توجیهی که دولت باید بکند نمی کند بعد از

آنکه مدنها از وزارت معارف سر صدائی نبوده ناز به يك لایحه آورده که بازده تا را رتبه چهار بدهند آنها بر خلاف رویه که ما اتخاذ کرده ایم زیرا ما سابقاً در قانون گفته ایم اشخاصی که میروند بخارج و در آنجا تحصیل میکنند و دیپلم میگیرند بآنها رتبه سه بدهیم مثلاً اگر کسی از دارالمعلمین عالی فرانسه دیپلم گرفت باو رتبه سه بدهیم ولی اگر از دارالمعلمین خودمان بیرون آمد رتبه چهار در باره او قائل شده اند . بهر حال اعتراض بنده از این نقطه نظر است که وزارت معارف اساساً باید يك فکری برای معلمین بکند مخصوصاً برای معلمین ولایات . که يك اشیا ، يك نردبانی يك معراج ترقی يك چیزی برای آنها باید درست بکند . بالاخره ما نمیگوییم که يك قانونی مثل قانون استخدام کشوری بیاورند ولی پنج شش رتبه باید قائل شوند و بگویند قانونی است که از سه ماده مرکب است و تا فلان قدر رتبه قائل شده ایم و فلان قدر حقوق میدهیم بالاخره يك قانونی در کار هست . ما از روی اطلاع میدانیم که مرجحات بلا ترجیح زیاد است نه این است که عمداً این کار را میکنند ولی بواسطه عدم توجه و بی اعتنائی و اهمیت ندادن بقضیه است که اینطور میشود . و الا بنده عرض نمیکند که تعمد یا غرضی در کار است بنده موقع بدستم آمد که این عرایض را بعرض آقایان برسانم و گمان میکنم همه آقایان هم موافق هستند که اساساً يك فکری برای معلمین باید کرد (صحیح است)

معاون وزارت معارف - اگرچه نماینده محترم خودشان در قسمت اخیر فرمایشاتشان فرمودند که موقع پیدا کردم برای اینکه این اظهارات را بکنم بنده هم لازم میدانم باستحضار خاطر مبارك آقایان نمایندگان محترم برسانم که اولاً ماها عموماً وقتی که صحبت معارف میشود همه معارف بدوریم و خیلی اظهار حرارت میکنیم ولی وقتی که بعمل میرسد تطبیق نمیشود . مثلاً بودجه معارف در مجلس شورای ملی تصویب شده است . همین نکته را که میفرمایند معلم برای فلان نقطه با ماهی ۱۷ تومان فرستاده میشود در

همین بودجه که آقایان تصویب فرموده اند منظور شده و غیر از این مبلغ بنده نمیتوانم بدم و اگر بدم کاملاً در تحت مسئولیت و قانون هستم و این را هم بدانید که آن معلمی را هم که باید باماها فلانقدر استخدام کرد اول باید تربیت کرد و بعد پول داد . شما آن پروفیسور هائی که در پشت در دارید کی است ! بفرمائید که ماهی دوست تومان بدهیم . پس اول باید معلم را تربیت کرد و بعد حقوق داد . این را هم که میفرمایند باید برای معلمین يك قانونی تنظیم شود بنده کاملاً تصدیق دارم . خود وزارت معارف هم این نظر را دارد و اخیراً هم يك نظریه اتخاذ کرده و يك قانونی (البته خیلی مفصل نخواهد بود) تنظیم و تقدیم مجلس خواهد نمود . اما مسئله که میخواستم عرض کنم این بود شاید بنده هم تصدیق بکنم که يك قسمت از فرمایشات آقای باستانی صحیح است . اما این فرمایشات دلیل بر این نیست که ما مدرسه دارالمعلمینی را که فلان مبلغ خرجش کرده ایم و معلم از اروپا برایش کنترات کرده ایم و آورده ایم افتتاح بکنیم و درس را به بندیم برای اینکه فرضاً يك چیز هائی را رعایت نکرده ایم لایدرک کله لایترک کله علت فوریت هم این است که نادم شهرپور دفتر مدرسه باید باز شود و داوطلبان را قبول کند و دفتر مدرسه از نقطه نظر اسم نویسی داوطلبان و غیره باید منظم شود و افتتاح باید در این مدت هم نگفته ایم که لایحه تحت شور گذارده نشود البته آقایان نظریه شان را میفرمایند و در کمیسیون هم مذاکرات لازمه میشود در مجلس هم نظریه آقایان معلوم خواهد شد و هر يك از آقایان که نظری دارند اظهار میفرمایند و البته هر طور تصویب فرمودند انجام میشود بنا بر این بنده گمان نمیکند مذاکره در فوریت بیش از این موردی داشته باشد استدعا دارم رأی گرفته شود تا تکلیف معین شود

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رأی گرفته میشود بکفایت مذاکرات . آقایان

موافقین قیام فرمایند

(جمعی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . شور دوم خبر راجع بلایحه تابعیت مطرح است

۵٪ شور دوم خبر کمیسیون قوانین عدلیه

راجع بلایحه تابعیت

(شرح ذیل قرائت شد)

خبر از کمیسیون قوانین عدلیه بمجلس شورای ملی پیشنهاد های صلاحی آقایان نمایندگان محترم ضمن شور اول لایحه نمره ... تابعیت در کمیسیون قوانین عدلیه بحضور آقای وزیر عدلیه مورد دقت و مطالعه واقع بالاخره جرح و تعدیلاتی که بعمل آمد راپورت سابق کمیسیون بشرح ذیل اصلاح گردیده که اینک مجدداً برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی مینماید

ماده اول - اشخاص ذیل تبعه ایران محسوب میشوند
۱ - کلیه ساکنین ایران باستثناء اشخاصی که تبعیت خارجی آنها مسلم باشد تبعیت خارجی کسانی مسلم است که مدارك تابعیت آنها مورد اعتراض دولت ایران نباشد
۲ - کسانی که پدر آنها ایرانی است اعم از اینکه در ایران یا در خارجه متولد شده باشند

۳ - کسانی که در ایران متولد شده و پدر و مادر آنان غیر معلوم باشد

۴ - کسانی که در ایران از پدر و مادر خارجی که یکی از آنها در ایران متولد شده است بوجود آمده اند
• - کسانی که در ایران از کسی که تبعه خارجه است بوجود آمده و در موقع رسیدن بسن بلوغی که در قانون مملکت پدر آنها معین شده است در ایران سکونت داشته باشند

۶ - هر زن تبعه خارجه که شوهر ایرانی اختیار کند

۷ - هر تبعه خارجه که تابعیت ایران را تحصیل کرده باشد

تبصره - اطفال متولد از نمایندگان سیاسی و قنسولی خارجه مشمول فقره ۴ و ۵ نخواهند بود

رئیس - آقای روحی

روحی - عرض میکنم چون در ماده اول میشود در کلیات مذاکره کرد از این جهت لازم میدانم خاطر محترم آقای وزیر عدلیه را این نکته متوجه بکنم ...

رئیس - (خطاب با آقای روحی) - اگر می خواهید قدری مفصل تر صحبت کنید اینجا (اشاره بکرسی خطابه) تشریف بیاورید

روحی - (پشت کرسی نطق) - بنده عرض میکنم ما هر قدر بتوانیم بکشیم که بیشتر اتباع برای این مملکت تهیه کنیم که مردمانی صاحب علم و صاحب ثروت تبعه ایران بشوند خیلی خوب است چنانچه رویائیان هم غالباً اینطور هستند . ما باید کاری کنیم که همیشه از این قبیل اشخاص و علم و صنعت آنها استفاده کنیم و آنها را تشویق کنیم از اینکه بیایند و از این ثروت بی یابانی که در این مملکت ریخته و ما قادر بدست آوردن آن نیستیم با ما ملک کنند و استفاده ببرند . پس بعقیده بنده باید تسهیلات بیشتری را در قانون تبعیت بعمل آورد و این تضيیقاتی که فعلاً در این قانون شده يك طوری است که گمان نمیکند يك عده حقیقه بیایند و باطوع و الرغبة تبعیت ما را قبول کنند . اینجا نوشته اند يك نفر از اتباع خارجه که بخواهد تبعیت شما را قبول کند پنجسال مدت اقامتش در ایران باشد در صورتیکه بنده عقیده دارم مجرد قامت در ایران کافی است چون محال است این مسئله که شما قرار داده اید که کسی وارد این مملکت بشود و از خصائص این مملکت استفاده نکند و از تمام جهانی که برای ملت و مملکت خودش مقرر است استفاده نکند آنوقت بیاید و پنجسال خودش را در مضیقه بگذارد و نازه تبعیت شما را قبول کند . بنده گمان نمیکند که يك چنین شخصی پیدا شود و بیاید تبعه ما بشود . پس اگر

صرف تابعیت را اقامت در ایران قرار بدهیم و اقامت را هم يك اصلی قرار بدهیم خیلی خوب است و يك تسهیلانی شده. بنده يك تذکر دیگری میخواهم عرض کنم و شاید يك وقتی هم آقای وزیر عدلیه تذکر داده باشم و آن مسئله طلاق است طلاق یکی از جمله مسائلی است که بنده تصور میکنم خیلی برای ما نتائج دارد و ما میتوانیم این وسیله خیلی بتابعیت خودمان بیفزائیم زیرا این تضییقاتی که در خیلی از ملل دنیا برای طلاق میشود در ایران نیست و از این نظر کسانی که در سایر ملل برای طلاق در فشار و مضيقه حقوقی هستند زود میتوانند تابعیت ما را قبول کنند و در این خصوص ما اینکه سابقاً هم آقای وزیر عدلیه تذکر داده بودم هیچ اعمان نظری نشده در این کار چاره جوئی نکرده اند زیرا ممکن است این مسئله در آتی يك اشکالاتی تولید کند و اگر هم تولید نکند ممکن است تضییع حقوق اشخاصی را از نظر تربیت بکند و بنده لازم بود که باز هم این تذکر را عرض کنم شریعت زاده -- (مخبر کمیسیون قوانین عدلیه) قسمت مهم اظهارات نماینده محترم این است که باید تسهیلات کرد برای اینکه اشخاصی تابعیت ما را قبول کنند بنده تصور میکنم مطلب دو طرف دارد ایران که میخواهد اشخاصی را بتابعیت خود قبول کند در مرحله اول باید سعی کند که در يك مدتی از زمان آزمایش هائی را که برای شناختن اشخاص و بفرزندی قبول نمودن آنها ضرورت دارد بعمل آورد زیرا کسی که میخواهد تبعه شود سمت فرزندی را پیدا میکند یعنی فرزند مملکت میشود پس این آزمایش ها را باید قبلاً بعمل آورد -- آقایان باید بدانند که تجربیات ما در این مسائل خیلی از دیگران کمتر است در جاهائی که احتیاجاتشان خیلی زیاد تر بوده است و دلائلشان قوی تر بوده است برای اینکه عدم شان زیاد تر باشد آنها هم کمتر از این مدت را صلاح ندانسته اند و بنظر بنده این پنجسال مدتی که معین شده خوب است و موردی ندارد که زیاد تر

از این در این موضوع بحث کنیم مسئله دیگری فرمودند. فرمودند که اگر ما شرایط تابعیت آنها را تسهیل تر کنیم باعث میشود که ثروت در این مملکت زیاد تر شود. آقا باید بدانند که زیادی تبعه موجب زیادی ثروت نمیشود در جاهای دیگر دنیا مثل ممالك متحده آمریکا که اتباع زیاد پیدا کرده اند برای این است که آمریکائیان بآنست زمین داده اند و يك مزایا و اختصاصاتی برای آنها قائل شده اند ...

روحی -- شما هم بدهید

مخبر -- بلی آن يك مطلب دیگری است که اگر دولت صلاح بداند تبعه نش باین وسیله زیاد شود باید يك لایحه پیشنهاد کنند آن مطلب علیحده است ولی در قانون تابعیت مناسبت ندارد که ما بااستناد اینکه زیادی تبعه موجب زیادی ثروت میشود زیاد تر از این شرایط را سهل تر کنیم زیرا ممکن است يك عده کسانی که صلاحیت ندارند بتابعیت این مملکت وارد شوند و صلاح نباشد. قسمت دیگری که برای زیادی تبعه فرمودند مسئله طلاق بود در این قسمت هم بنده تصور میکنم کسی که بااستناد عمل طلاق بخواهد تابعیت ایران را قبول کند او را صلاحیست قبول کرد زیرا کسی که در يك مملکتی نشو و نما کرده و مطابق نظامات آن مملکت متمتع شده حالا برای تخلف از آن اصول میخواهد تابعیت خودش را تغییر بدهد او در آنجا اولاد ناخلف است ولی البته اگر کسانی آمدند و ایرانی شدند متمتع از قوانین ایران میشوند و ممکن است این مطلب را هم یکی از جهات فرض کنیم در هر صورت اگر این مسئله جهت تسهیل باشد این جهت در مملکت هست و اینکه شما فرمودید مدت را کسر کنید یعنی چه؟ (بنده این را نفهمیدم) در هر صورت در هر مملکتی که تبعه قبول میکنند باید در نتیجه آزمایش باشد و اول يك تحقیقات و امتحاناتی از اشخاص بنمایند و بعد قبول کنند و وقت های لازمه را باید بکنند و برای این وقت ها

هم بعقیده بنده نمیتوان کمتر از پنجسال وقت قائل شد زیرا در کمتر از این مدت نمیتوان يك خارجی را شناخت و اگر بقوانین ممالك خارجه رجوع کنید می بینید که حد اقل مدت پنجسال است و بعضی ها هم بیشتر از این مدت را قائل شده اند بنا بر این گمان نمیکنم تغییر این ماده مناسب باشد

جمعی از نمایندگان -- مذاکرات کافی است

رئیس -- مخالفی نیست؟

(گفته شد خیر)

رئیس -- پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب قرائت میشود

پیشنهاد آقای مؤید احمدی مقدم است

(این قسم قرائت شد)

مقام شامخ ریاست مجلس مقدس -- پیشنهاد میکنم فقره چهار از ماده يك بن قسم اصلاح شود:

کسانیکه در ایران از پدر و مادریکه یکی از آنها تبعه خارجه بوده و در ایران متولد شده است بوجود آمده اند مؤید احمدی

رئیس -- آقای مؤید احمدی

مؤید احمدی -- نظر باین که لفظ خارجی مشترك است بین تبعه خارجه و يك فرقه از اسلام که خارجیها هستند و این جمله مشترك ممکن است در قانون اسباب اشکال بشود. در شور اول هم دو فقره دیگر همینطور بود و بنده پیشنهاد کردم و در کمیسیون قبول شد از این جهت این جا هم عقیده ام این است که خارجی را بعد کشیم بقبوله خارجی.

مخبر -- يك مرتبه دیگر قرائت شود.

(بشرح سابق قرائت شد)

مخبر -- بنده نمیتوانم قبول کنم چون شق چهارم اعم است از اینکه یکی از ابوين خارجی باشد یا هر دو ولی ظاهراً این است که ممکن است هر دو خارجی باشند و نظر در این است که يك کسی که از پدر و

مادر خارجی در این مملکت متولد شده باشد باین شرط که یکی از ابوين او در ایران متولد شده باشند تبعه ایران شناخته شود و آن عبارتی که آقا پیشنهاد فرموده اید از حیث صراحة بهتر از این نیست و بعلاوه نظری که آقا فرمودید بعقیده بنده وارد نیست برای اینکه این جا اصطلاح شده است که مقصود از خارجی یعنی تبعه خارجه و هیچ در آن جمله که فرمودید ظهور ندارد.

۶۱

مؤید احمدی -- با این توضیحاتیکه فرمودند رفع

اشکال بنده شد و مسترد میدارم.

رئیس -- پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب.

(این قسم قرائت شد)

پیشنهاد میکنم در جزء پنجم ماده اول در سطر دوم عوض عبارت (بسن بلوغ که در قانون مملکت پدر آنها معین شده است) نوشته شود پس از رسیدن بسن هیجده سال تمام -- یعقوب لموسوی

مخبر -- اجازه می فرمائید؟ در نتیجه مضامینی که

در کمیسیون شده است و تقریباً نظر کمیسیون هم همین است که آقا پیشنهاد کرده اند بنا بر این نظریه تطبیق این پیشنهاد با جهتی از جهات قانون اساسی بنده قبول میکنم رئیس -- نظر دولت چیست؟

وزیر عدلیه -- بنده هم موافقم

رئیس -- رأی میگیریم بماده اول با پیشنهادی که از طرف آقای آقا سید یعقوب شد و از طرف آقای مخبر و وزیر قبول گردید آقایان موافقین قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۲ -- اشخاص مذکوره در فقره ۴ و ۵ حق دارند پس از رسیدن بسن بلوغی که در قانون مملکت پدر آنها معین است تا یکسال بتابعیت پدر خود را قبول کنند

مشروط بر اینکه در ظرف مدت فوق اظهاریه کتبی تقدیم وزارت امور خارجه نمایند و تصدیق دولت پدرشان دائر باینکه آنها را تبعه خود خواهند شناخت ضمیمه اظهاریه باشد.

رئیس -- مخالفی ندارد؟ (گفته شد خیر) پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب قرائت میشود (بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم در ماده دوم عوض سن بلوغی که در قانون مملکت پدر آنها معین است نوشته شود سن هیجده سال تمام.

مخبر -- بنده قبول میکنم

وزیر عدلیه -- بنده هم موافقت میکنم ولی باین عبارت که نوشته شود پس از رسیدن سن هیجده سال تمام.

رئیس -- (خطاب باقا سید یعقوب) شما هم بهمینطور پیشنهاد میکنید؟ آقا سید یعقوب -- بلی

رئیس -- موافقین با ماده باین ترتیب که آقای آقا سید یعقوب پیشنهاد کردند و آقای مخبر قبول فرمودند قیام فرمایند

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد ماده سه قرائت میشود.

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده ۳ -- نسبت باطفالیکه در ایران از اتباع دولی متولد شده اند که در مملکت متبوع آنها اطفال متولد از اتباع ایرانی را بموجب مقررات تبعه خود محسوب داشته و رجوع آنها را بتبعیت ایران منوط با اجازه میکنند معامله متقابل خواهد شد

جمعی از نمایندگان مخالفی ندارد.

رئیس -- رأی میگیریم بماده سوم آقایان موافقین

رئیس -- مخالفی ندارد؟

(گفتند خیر)

رئیس -- رأی میگیریم آقایانی که باین ماده موافقت

قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد ماده ششم قرائت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۶ -- اگر تا پنجسال از تاریخ صدور سند تبعیت معلوم شود شخصی که بتبعیت ایران قبول شده فراری از خدمت نظام بوده و همچنین هرگاه قبل از انقضای مدتی که مطابق قوانین ایران مرور زمان حاصل میشود معلوم گردد شخصی که بتبعیت قبول شده محکوم بجنحه مهم یا جنابت عمومی است هیئت وزراء حکم خروج او را از تبعیت ایران صادر خواهد کرد

رئیس -- مخالفی ندارد؟ (گفتند خیر) رأی میگیریم

باین ماده آقایان موافقین قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد از طرف آقای خطیبی و بامضاء دو نفر دیگر آقایان پیشنهاد شده است جلسه ختم شود (صحیح است) قرعه هم برای شرفیابی حضور

اعلیحضرت همایونی باید کشیده شود چون فردا روز تولد حضرت رسول صلوات الله و سلامه علیه است میبایستی يك هیئتی برای شرفیابی معین شوند این است که عادة استقراع میشود.

۴) اقتراع برای شرفیابی و تبریک عید

مولود حضرت ختمی مرتبت (ص)

(آقای موید احمدی (منشی) اقتراع نمودند نتیجه این طور حاصل شد)

آقایان: جلالی -- شیخ محمد جواد -- عبادی -- میرزا حسین خن موقر -- طلوع -- گنجی -- بزرگ -- ... مؤید احمدی (جزء هیئت رئیسه اند) میرزا محمودخان نصری -- میرزا عبدالحسین خان دیب -- محمد حسنخان مسعودی -- کفائی -- عامری -- فیروز آبادی.

۷) ختم جلسه و موقع و دستور جلسه بعد

رئیس -- جلسه را ختم میکنیم جلسه آینده روز پنجشنبه هفتم شهریور سه ساعت قبل از ظهر دستور بقیه لایحه تبعیت.

(مجلس مقارن ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی -- دادگر